

Bestie. maiores. et vniuersa peccora. minores. serpentes. et volucres pennate. **I**nde ad homines venit dicens.

Reges terre et omnes populi: principes et omnes iudices terre.

Reges terre. et omnes populi: principes et omnes iudices terre.

Iuvenes et uirgines senes cum iunioribus laudent nomen domini: quia exaltatum est nomen eius solius.

Iuvenes et uirgines senes cum iunioribus. scilicet homines de omni sexu. et de omni etate. laudent nomen domini. **Et** quare? supponit laudans a magnificentia ideo. scilicet. quia exaltatum est nomen eius solius. **Nemo enim exaltatur nisi sub eo.** Sequitur.

Confessio eius super celum et terram: et exaltauit cornu populi sui.

Confessio. et. Supra dixit prius de celo postea de terra. hic de omnibus simul. et accipit per celum: omnia superiora. per terram omnia inferiora. et est. **Confessio eius super celum et terram.** i. illum omnia confitentur. vel in se. vel in alijs. pulchritudo omnium: vox est confitentium in attendentibus eam. attendentes laudent eum. et de terrenis. et de celestibus quo non est aliquid melius. **Quicquid enim fecit: infra illum est. et quicquid in his placet: minus est quam ipse.** Si ergo amas visibile quod fecit: multo magis inuisibilem. qui fecit. **Per visibilia intelliguntur eius inuisibilia.** **Vel Confessio eius.** est super celum. et terram. i. maior est laus eius ex seipso. quam ex creaturis. **Quia magis laudandus est propter se. quam propter creaturas.** Sequitur. et exaltauit. vel exaltabit. **Quasi dico ut laudent. quia exaltatum est nomen eius. et etiam ideo: quia exaltauit. vel exaltabit. cornu. i. potestatem. et dignitatem populi sui.** **Ecce** quid prophetabant. aggeus. et zacharias in captiuitate. scilicet exaltationem populi

tui. **Modo et humile est. in tribulationibus cornu populi sui. sed cum venerit dominus: exaltabitur.** Sequitur.

Hymnus omnibus sanctis eius filiis israel populo appropinquantibus sibi.

Hymnus omnibus sanctis eius. **Quasi** dico. exaltabit cornu. vñ: modo sit: hymnus. omnibus sanctis eius. **Quibus in fine erit hymnus perpetuus. unde in secula seculorum laudabunt te. hymnus autem tria habet. Canticum. laudem. et dei. i. hymnus est laus dei cum cantico.** **Hunc ergo modo dicant sancti: in fine eternum hymnum accepturi.** **Et qui sunt sancti? Quibus debet esse hymnus: filiis israel. s. fit hymnus Qui sunt filii israel? Qui appropinquant deo. et hoc est. populo. s. appropinquantibus sibi. non carne sed fide sit hymnus.**

CXLIX

Alleluia

Alleluia. post omnes creaturas quas in precedenti psalmo monuit laudare deum eo quod ab ipso create sunt. hic proprius et specialius israel inuitat ad nouum canticum: pro nouitate sibi facta. que est mirabilior dei operatio: hec est sanctificatio israel. per quam de veteri factus est nouus. **Intentione: monet ad laudem.** **Modo?** Bipertitus est psalmus. **Primo:** multis modis monet laudare regem. qui eis beniuolus. et beneficus est. **Secundo:** agit de gaudijs sanctorum: et potestate. ibi. **Exultabunt.** exhortans itaque fideles ad nouum canticum ait.

Quantate domino canticum nouum laus eius in ecclesia sanctorum.

Cantate domino canticum nouum. de mysterio redemptionis de promissione eternitatis. **Qui vult cantare hoc canticum diligat eterna ut fiat nouum. vel enim bonum vetus can**

ticū cantat de terrenis. nouus homo nouum cantat de spiritualibus. Canticum s. pacis canticum charitatis: et iocunditatis. Quisquis enim sequitur veterē animositatem. nō nouam charitatem. nouū canticum nō cantat. Deinde determinat ubi et a quibus debeat cantari hoc canticum dicens. laus eius est in ecclia scōz. [¶] Nec ei laus n̄ ubicunqz. vñ a quibuscunqz cantanda est. sed in ecclia catholica. et a sanctis qui sunt israel. vnde s̄dit

Letetur israel in eo qui fecit eū: et filie syon exultēt in rege suo.

Letetur israel. spe. licet hic multa patiat. letetur dico. in eo qui fecit eum. etiā seculo. vt sit israel. et filie. vel filij syon.

[¶] Idem sunt israel et filie syon. exultent in rege suo. i. in christo. qui est rex: et sacerdos. i. vt rex eū pugnauit pro nobis de cruce diabolū vincens. vt sacerdos se pro nobis obtulit. nihil inueniēs in hominibus qd̄ pro eis offerret. Et.

Laudent nomen eius in choro: i. tympano et psalterio psallant ei.

Laudent nomen eius. Qualiter? in choro. i. concordia mox. in tym. i. mortificatione carnis. et psalterio. i. spirituali operatione. psal. ei. Et quare psallant? s̄dit.

Quia bñplacitū ē dño i populo suo: et exaltauit māsuētos in salutem.

Quia beneplacitum est domino in populo suo. [¶] In prima condicione rerum legimus omnia placuisse deo. sed post mutatis qualitatibus et penitere. et gaudere. vnde: penitet me fecisse hominem.

Et alibi. Gaudebo super vno peccatore. peniten. agen. Secundum hoc: dicit hic.

Beneplacitum est domino in populo suo. s. cū peccata dimittit. [¶] Vel de futuro potest accipi: ab illo loco. Laus eius in ecclesia sanctorum. id est in futura hierusalem. Et ibi. Letetur israel in eo qui fecit eum. et filie syon exultent. in quo: in

rege suo. id est in christo. quem tunc vñ debunt facie ad faciem. et laudent nomen eius in choro. id est in vnitāte charitatis. quia iam tunc: nulla erit dispersio. s. charissima vnitās. et in tympano: et psalterio psallam ei. id est d̄ hoc. quod tympanum et psalterium fuit eis hic. [¶] Tunc enim exultatio erit sanctis. de tympano. et psalterio. non ipsi actus. et ideo psallant. Quia beneplacitum est ibi. domino in populo suo. quod tunc apparebit. cum parem angelis faciet. vnde ad vit. et exaltauit. vel exaltabit mansuetos in salutem eternam.

Exultabūt scī in gloria letabūtur in cubilibus suis.

Exultabunt. [¶] Secunda pars ubi agit de gaudijs sanctorum et potestate. legitur hec series prius de presenti. vsqz ad finē psalmi. [¶] Q. in futuro exaltabit māsuētos et pro eo. Exultabunt hic scī in gloria. gloria ē bonoz actū frequens laudatio de qua iusti letabuntur. vbi: non extra i poplari. fauore. sed in cubilibus suis. id est in conscientia. ideo: quia habent tam bonum dominum. qui dat peccātibus gratiam. immeritis vitam eternam. fati us extra in fabulis hominū letat. Sanctis vero hic modus gaudij est. vt ad illum referant bona: qui dedit. Sequitur

Exultationes dei in gutture eorum et gladii ancipites in manibus eorum.

Exultationes dei. non sui erunt. in gutture. vñ faucibus eorum. id est in lingua. [¶] Sic enim letantur in cubilibus et faucibus. id est in corde. et lingua vt non sibi tribuant. q̄ bōi sunt. s. deo. a quo acceperunt. qd̄ sunt. et sperant id quod nondū sunt: Sequitur. et gladij. vel framee: ancipites. vel bisacuti. vel te. id est sermo christi. qui acutus est veteri et nouo testamento erunt in manibus. id est in potestate eorum. vt dicant vbi velint. et cui velint. Ad quid?

Ad faciendam uindictam in nationibus: increpationes in populis.

Ad faciendam uindictam in nationibus id est ad hoc. ut occidant illos peccatores: illo gladio bisacuto. ut sic uiuificentur secundum illud. ego occidam et uiuere faciam. et ne putares sanguinem fudi exponendo determinat. i. ad faciendas increpationes. vel obiurgationes. in populis. Et.

Ad alligandos reges eorum in compedibus et nobiles eorum in manicis ferreis.

Ad alligandos reges eorum in compedibus. id est in preceptis dei. et **Ad alligandos nobiles eorum.** in manicis uel vinculis ferreis. id est dei mandatis. que dicuntur. vincula ferrea. quia dura sunt. et insolubilia. ut est illud: quod deus coniunxit: homo non separet. Et item. Alligatus es uxori. noli querere solutionem. **His vinculis:** ligantur gentium reges. et nobiles seculi. ab infirmis. et contempnibilibus huius mundi. quos elegit dominus. ut fortia queque confunderet. ipsosque impleuit spiritu sancto. et dedit eis frameas. bisacutas. ut ad christi timorem nobilium corda conuerterent. et seculari nobilitate contenta: paupertatem eligerent. et nobilitatem in christo uoluit eam prodesse imperatori de piscatore. non piscatori de imperatore. Per hos ergo ligauit reges et nobiles: in vinculis ferreis ne progredierentur ad illicita. et hoc est iudicium quod faciunt sancti per omnes gentes. unde subdit.

Ut faciant in eis iudicium conscriptum: gloria hec est omni /

bus sanctis eius.

Ut faciant in eis iudicium. Quasi ad hoc habent gladios in manibus. **Ut faciant in eis iudicium conscriptum.** id est a patribus sancitum. **Ista enim ante scripta sunt:** et modo complentur. legebantur enim aliquando nec fiebant. modo fiunt et concludunt ita. gloria hec est omnibus sanctis eius. ita. scilicet ut dictum est scilicet per omnes gentes. Per totum mundum: hoc agunt sancti. sic gloriuntur. sic exultant in faucibus. sic letantur in cubilibus. sic exultabunt in gloria. sic cantant canticum nouum. sic dicunt alleluia. corde ore. uita. **Uel ita.** Hec est gloria. Quasi ita. et ita faciunt sancti. et gloria hec est omnibus sanctis eius. id est ita consequitur eternam gloriam.

Uel ita ab illo loco. Exultabunt. et accipitur totum de futuro. et predicatur uirtus dei et potentia in gloria sancto ram. Quasi exultabit mansuetos. et tunc sancti exultant in gloria. id est in uindicta malorum. uindicta ei peccantium gloria est sanctorum. Et letabuntur in cubilibus suis. id est in diuersis mansionibus de quibus dominus ait. In domo patris mei. mansiones multi sunt. et tunc erunt. Exultationes dei in gutture eorum. quia in corde et in lingua non desinunt laudare deum: a quo eterna habent. et gladii ancipites. id est uerbum dei. uel sententia iudicii de bonis et malis. erunt. in manibus. id est in potestate eorum. Tunc enim potestates uerbi dei accipientes cum domino. iudicabunt. sedentes super duodecim sedes. et tunc uere fiet uindicta. et increpatione in populis. unde subdit. **Ad faciendam. et.** Quasi gladios habent in manibus. **Ad faciendam uindictam in nationibus.** et increpationes in populis. Ecce quanta gloria et gaudium sanctorum tunc erit. quando pauperes qui hic erant derisui: habebunt potestatem uin-

dicare in supbos. seqr. **N**o alligandos re-
ges. e. i. co. et no. e. in. ma. fer. **Q**uia tunc
reges terre. et nobiles seculi ligabunt in
compedibus de quibus non erit liber exi-
re. ferent vincula ferrea. i. vt grauia ad
portandū. et que non possunt rumpi. s.
tormenta gehenne. et sic fiet iudiciū p̄scrip-
tū. vñ s̄bit. **U**t faciant. q. ad hoc hēbūt
gladios. vt faciant in eis iudiciū. p̄scrip-
tū. i. p̄probatū ab angelis. et vniuersis scīs
vel in pluribus locis scripture memora-
tū. de quo apls ait. **N**escitis quia ange-
los iudicabimus. et ne putes hanc pote-
statem esse solis aplis addit. et glā hec. s.
potestas iudicij. est oībus sa. eius. s. oīb⁹
p̄fectis q. p̄ christo oīa terrena reliquēst

Alleluia.

Alleluia. **P**salm⁹ iste ē tercius e-
orū qui sunt sine diuisione. **A**ltho-
mus em̄ est hic psalmus in quo
intenditur vt laudetur deus. quia con-
gregauit sanctos. et deposita fragilitate
sue imagini restituit. et iam conformes
glorie sue in beatitudine locauit. vbi
est omnis abundantia. **H**ic ergo agitur
de laude dei. in sanctis eius. qui glori-
cati sine fine laudabunt. **N**onetur em̄
ciuitas dei. s. vnitas sanctorū omnium.
ore et animo cantare. **I**n hoc culmen di-
uine laudis omnis psalmodia p̄ducitur
que laus hic nuptiali dulcedine decan-
tatur. **Q**uibus ergo propheta. ipse
in principio libri huius recte p̄uersatio-
nis formam ostendit. iam in illa celesti
hierusalem receptis. dicit in eis laudan-
dū esse deū qz oīa eis dedit. sic incipiens

Laudate dñm in sanctis
eius; laudate eum in fir-
mamento uirtutis eius.

Laudate dō. in sa. e. i. p̄ his que sanctis
suis dedit. lauda. eū in firmamento vir-
eius. i. pro eo quia morte sua diabolus
vicit. et credentes ad celū p̄duxit. **E**t.

Laudate eum in uirtutibus;
eius laudate eum secundū mul-
titudinē magnitudinis eius.

Laudate eū in. p̄. i. in potentatib⁹. e. s. qz

oīa sunt subiecta s̄b pedibus eius. cui fle-
ctitur omne genu celestiū. terrestriū. et i-
fer. sicut apls ait. et lau. e. p̄. mul. ma. ei⁹
Sed quō hoc fieri potest. cū eius mag-
nitudo non est finis. sed spūalibus et
sanctis dicitur hoc qui sine fine laudant
et cum nō sit finis eius magnitudinis. fm
eaz laudatur deus: cū sine fine laudatur
et est. lau. e. se. ml. ma. e. i. sine fine. **S**icut
nō est finis magnitudinis eius. **Q**uō autē
laudari debeat p̄ similitudines mysticas vs
qz ad finem psalmi. dicit subdens.

Laudate eū i sono tube: lauda-
te eū in psalterio et cythara.

Laudata eum in sono tube. **T**uba cō-
crepat regi. psalterium canat deo. **C**ythara
cum reliquis instrumentis canat psal-
mo. **T**uba enim terribilis. vel in bello
sumitur. vel in aduentibus regum appa-
ratur. **P**salterium in laudibus dei so-
nat. et a summo reddit sonum. **C**ythara
sponso cantat. et ab imo sonat. **D**ec
omnia humanis actibus compata. i. con-
siderata. iuxta vsum humanorum actuū
figuraliter ibi dicuntur: laudes dei per-
sonare. **I**n tuba enim rex esse significatur
in psalterio deus. **I**n cythara sponsus:
et est sensus. **L**audate eum in sono tube.
i. laudate eum vt regem. et quia vos in
bello diaboli vincere fecit. et laudate eū
in psalterio. i. vt deum. et quia vos fecit
summos. et laudate eū in cyth. i. vt spon-
sum. et quia vos ab imis liberauit. seqr.

Laudate eum in tympano et
choro: laudate eum in cordis et

organo. **L**audate. e. i. tym. et cho. i. in
carne mutata et vocum concordia qz
cordia. **T**ympanum enim fit de corio
extenso in ligno. **C**horus vero est temp-
ata vocum humanarum collectio. **S**eq-
tur. lauda. eū in cordis et organo. **C**or-
das ponit pro omni instrumēto musico
quod cordarum tensione sonat. **O**rga-
nū est quasi turris. fistulis diuersis fabri-
cata flatu follium sonans. et vt hec om-
nia de omnibus acciperes. ad os homi-
nis: venit. et exponēs quid sit laudare in
cordis et organo. **S**ubdit.